

Ćwiczenia do wywołania głoski „R” 😊

(z elementami oddechowymi i ćwiczeniami mięśnia okrężnego ust)

Dokument zawiera zestaw ćwiczeń wspierających wywołanie polskiego drżącego „r”. Ćwiczenia obejmują przygotowanie języka, ćwiczenia artykulacyjne, oddechowe oraz wzmacniające mięsień okrężny ust.

1. Wyjaśnienie realizacji głoski „r”

Polskie „r” jest głoską drżącą. Powstaje, gdy czubek języka unosi się do wałka dziąsłowego (tuż za górnymi zębami) i zaczyna drgać pod wpływem strumienia powietrza. Kluczowe są: prawidłowa pozycja języka, odpowiednia siła wydechu oraz rozluźnienie mięśni.

2. Ćwiczenia przygotowujące język

- Unoszenie języka: dotknij czubkiem języka miejsca za górnymi zębami i utrzymaj 10 sekund.
- Kłaskanie: naśladowanie odgłosu konika – szybkie odrywanie języka od podniebienia.
- Liczenie zębów: przesuwaj czubkiem języka po wewnętrznej stronie górnych zębów.
- Szybkie sylaby: t-t-t-t, d-d-d-d, t-d-t-d (język w tej samej pozycji).
  - Szybkie uderzanie w wałek dziąsłowy apexem przy wypowiedzianiu TDN
- Wywoływanie drgania: tra, tro, tre, try – szybkie powtarzanie.

3. Ćwiczenia oddechowe

- Wdech nosem – długi wydech ustami (licząc do 6–8).
- „Zdmuchiwanie świeczki” – kontrolowany, długi strumień powietrza.
- „Silnik” – ułóż język jak do „r” i wydmuchuj powietrze: brrrr.
- Wdech nosem, wydech z głoską „ssss” – ćwiczenie kontroli wydechu.
- Nadmuchiwanie policzków i powolne wypuszczanie powietrza małą szczeliną ust.

4. Ćwiczenia mięśnia okrężnego ust

- Szeroki uśmiech – dzióbek (naprzemiennie 10 razy).
- Utrzymywanie kartki papieru wargami przez 10 sekund.
- Wysuwanie warg do przodu i cofanie (bez ruchu żuchwy).
- Cmokanie – głośne i energiczne.

- Nadymanie policzków i przenoszenie powietrza z jednego policzka do drugiego.

5. Utrwalanie głósłi „r”

Sylaby: ra, ro, ru, re, ry.

Połączenia: bra, dra, gra, kra, tra.

Wyrazy: rower, ryba, droga, trawa, krowa.

Krótkie zdania: „Rower jedzie drogą.” „Krowa je trawę.”

Zalecany czas ćwiczeń: 5–10 minut dziennie. Regularność jest kluczowa. W przypadku braku postępów po kilku tygodniach warto skonsultować się z logopedą. 😊

Logopeda szkolny

Dorota Strusewicz